

08239

KÖSZÖNTŐ

A Hegyeshalomban született (1921), Győrött érettségizett (1939), Budapesten gépészmérnöki oklevelet (1943) és egyetemi doktori címet (1950) szerzett, az akkor új miskolci Nehézipari Műszaki Egyetem (NME, 1949) első tanári testületének tagjaként az általa alapított Gépelemek Tanszékét csaknem négy évtizeden át (1949–88) vezető egyetemi tanár, rektorhelyettes (1952–60), dékán (1964–68), néhány éve (1991-től) nyugállományban lévő Terplán Zénó akadémikus idén május 25-én ülhette meg 75. születésnapját.

Közben nyolc éven át (1941–49) Pattantyús-Ábrahám Géza (1885–1956) Kossuth-díjas akadémikus professzornak volt közvetlen munkatársa, amely évek nagy hatással voltak további fejlődésére. Amikor elérkezett Pattantyús professzor 75. születésnapja (1960), Miskolcon kiállítást rendezett emlékére és megírta életrajzát. Ez az írása országos sikert hozott, és – elsősorban Szőke Béla (1894–1980), a Gépipari Tudományos Egyesület (GTE) által elindított „Műszaki nagyjaink” könyvsorozat első szerkesztőjétől – egymás után kapott hasonló összeállításokra megbízást. Így tehát Terplán professzor nemcsak sikeres szakkönyvet és tudományos tanulmányokat írt a mechanizmusokról, csapágyakról, tengelykapcsolókról, fogaskerekekről, bolygóművekről, a módszeres géptervezésről, hanem ezzel párhuzamosan összeállította a néhai magyar nevezetes gépész-személyiségek életrajzát és számos itthoni, külföldi előadáson elevenítette föl példamutató találmányait, szakmai munkásságukat, tanításaikat. A „Műszaki nagyjaink” eddigi hat kötetében pl. több mint tíz feldolgozása jelent meg, és közben könyveket írt Bánki Donátról (1984), Pattantyús-Ábrahám Gézáról (1984, 1985), Fonó Albertről (1991) és Jendrassik Györgyről (1996). Társadalmi munkaként bekapcsolódott a GTE Technikatörténeti Bizottságába (1963–81), az NME Egyetemtörténeti Bizottságába (1974–86), a MTESZ Tudomány- és Technikatörténeti Bizottságába (1986–) vezetőként vagy tagként. Az utóbbi években a Budapesti Műszaki Egyetemen, a Miskolci Egyetemen „Technikatörténet” címen fakultatív tantárgyat is oktat.

Sokoldalú oktató, nevelő, tudományos, szakmai társadalmi munkásságát itthon is, a külföldön is számos kitüntetéssel ismerték el. Ő maga ezek közül a GTE Pattantyús-díját (1958), az Akadémiai Díjat (1973), a MTESZ-díjat (1981), három egyetem (Magdeburg 1981, Miskolc 1989, Leoben 1991) h.c. doktori címét és a Széchenyi-díjat (1994) szokta kiemelni.

Utóbbinak indokolása így hangzott: „a gépészmérnöki tudományok, a géptervezés terén kifejtett tudományos, oktatási és technikatörténeti munkásságáért, mérnökgenerációk neveléséért, a mérnöki szakma társadalmi elismerésének növeléséért kifejtett tevékenységéért” – vagyis addigi életművét ismerték el.

Ennek az életműnek folytatásához kívánok sok barátja nevében is további egészséges, eredményes, sikeres életet!

Havass Miklós

a Műszaki és Természettudományi Egyesületek
Szövetségének, a MTESZ-nek az elnöke

Prof. Em., Dr. hc. mult. Dr. Terplán Zénót
köszöntjük